

Grip op Gedrag

In het kader van de gezamenlijke Academische Werkplaatsen Autisme Samen Doen en Reach-Aut! werkt de werkgroep Grip op Gedrag aan de verbetering van maatschappelijke participatie van de kwetsbare groep van normaalbegaafde jongvolwassenen met een autismespectrumstoornis en externaliserende gedragsproblematiek.

Doelstelling Grip op Gedrag

De meeste mensen met een autismespectrumstoornis, die daarbij ook gedragsproblemen hebben, hebben gedurende hun hele leven beperkingen in functioneren en maatschappelijke participatie. Dit project heeft als doel om informatie te verzamelen over factoren die van invloed zijn bij het naar school / opleiding gaan, of het werken, bij jongvolwassenen met autisme en externaliserende gedragsproblemen.

Dataverzameling

Deze factoren worden achterhaald door middel van verschillende onderzoeksmethoden. Tot nu toe hebben plaatsgevonden:

- 8 focusgroep bijeenkomsten, waarvan 2 met de doelgroep, 2 met naasten, 2 met hulpverleners en 2 met mensen die werkzaam zijn met de doelgroep op het gebied van school of werk
- 11 interviews, waarvan 7 met jongeren uit de doelgroep en 4 met diens naasten
- analyse van 34 wetenschappelijke artikelen

Voorlopige conclusies

Er zijn drie grote thema's terug te vinden in factoren die van invloed zijn op deelname aan school en werk voor jongvolwassenen met autisme en externaliserende gedragsproblemen: kennis, hulpverlening en (school)systeem.

De belangrijkste bevorderende factoren per thema op een rij:

Thema: Kennis

- Vergroten van kennis bij docenten, ouders, jongeren, gemeenten, scholen, etc.;
- Betere samenwerking tussen ouders, hulpverleners, scholen;
- Meer aandacht voor autisme bij PABO, docentenopleidingen
- Inzet van ervaringsdeskundigen voor kennisoverdracht;
- Vergroten van kennis en begrip over autisme binnen de maatschappij;
- Inzet van juiste bejegening en gesprekstechnieken.

Thema: Hulpverlening

- Gelijke mogelijkheden voor hulpverlening bij gemeenten;
- Individuele benadering;
- Soepele overgang van zorg kind naar 18+;
- Positieve ervaringen met hulpverlening;
- Soepele en op elkaar aansluitende financieringsstromen;
- Begeleiding-coaching bij het naar school gaan of werken;
- Sociale steun / sluitend netwerk;
- Nauwe betrokkenheid van ouders.

Thema: (School)systeem

- Structuur en overzicht door duidelijke doelen, kleinere klassen, stap voor stap introducties;
- Rustplekken en rustmomenten;
- Sterke betrokkenheid vanuit school met flexibele houding;
- Voorbereiding op transitie momenten tussen verschillende typen onderwijs;
- Goede aansluiting tussen verschillende settings o.a. door stage tijdens opleiding, goede overdracht;
- Goede beroepskeuze begeleiding;
- Probleem gericht leren.

Bepalen mogelijke eindproducten

Deze voorlopige resultaten worden voorgelegd aan ervaringsdeskundigen en experts op verschillende gebieden (de klankbordgroep). De klankbordgroep en alle deelnemers aan het onderzoek (focusgroepen en geïnterviewden) hebben aan kunnen geven wat volgens hen eindproducten van dit project zouden moeten zijn.

De werkgroep gebruikt de input van de klankbordgroep en de deelnemers aan het onderzoek om eventueel bij te sturen in de dataverzameling en om een prioritering aan te brengen in mogelijke eindproducten.

Vervolg

Aan het einde van de looptijd van dit project presenteert de werkgroep een overzicht van de belangrijkste tips en aanbevelingen om de sociale participatie van jongeren met autisme en externaliserende gedragsproblemen op school en werk te vergroten.

Daarnaast doet de werkgroep een voorstel voor uitwerking van één of meerdere van de eindproducten die de hoogste prioriteit hebben gekregen.

Dit zou een vervolgproject op Grip op Gedrag kunnen worden.

Als mogelijke eindproducten zijn tot nu toe genoemd:

- uitbreiding lespakket lerarenopleiding
- website
- rapport / richtlijn
- training
- film / serie

Kennis uit dit project wordt onder andere geïmplementeerd in het WerkWeb-Autisme dat wordt ontwikkeld door een van de andere werkgroepen van de academische werkplaats Autisme Samen Doen.

Deelnemers aan de werkgroep

Ingrid Kruizinga, Yulius, senior onderzoeker, hoofdonderzoeker
Kirstin Greaves-Lord, Yulius/ErasmusMC, hoofd wetenschappelijk onderzoek autisme, programmaleider Samen Doen
Emma van Daalen, Yulius, kinder- en jeugdpsychiater, projectleider
Jeanet Landsman, UMCG senior onderzoeker
Jan Pieter Teunisse, Dr. Leo Kannerhuis, senior onderzoeker
Bram Sizoo, Dimence, psychiater
Paul Blankert, ervaringsdeskundige
Klaske van der Weide, ervaringsdeskundige